Lietas arhīva Nr. A42-00346-20/25
ECLI:LV:ADRJRIT:2020:0715.A420179219.5.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2020.gada 15.jūlijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis M.Markovs,

piedaloties pieteicējas SIA "Refonda" pārstāvjiem Viktoram Kuzņecovam, Katrīnai Salmgriezei un atbildētājas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvei Sandai Krieviņai,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc SIA "Refonda" pieteikuma par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2019.gada 15.marta lēmuma Nr.30.2-22.13/1286 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – Dienests) nodokļu kontroles pārvalde veica SIA "Refonda " (turpmāk – pieteicēja) pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk - PVN) un uzņēmumu ienākuma nodokļa (turpmāk – UIN) auditu par 2017.gada janvāri-decembri.

Ar Dienesta Nodokļu kontroles pārvaldes Juridisko personu otrās audita daļas Trešās nodaļas vadītāja 2018.gada 13.decembra lēmumu Nr.30.2-23.34.3/43715 tika samazināts pieteicējas reversā kārtībā aprēķinātais PVN 72 849,30 *euro* un atskaitītais priekšnodoklis 72 849,30 *euro* apmērā par deklarētajiem darījumiem ar SIA "FCG Riga" un reversā kārtībā aprēķinātais PVN 29 088,54 *euro* un atskaitītais priekšnodoklis 29 088,54 *euro* apmērā par deklarētajiem darījumiem ar SIA "GudRi" kā arī veiktas korekcijas 2017.gada peļņas vai zaudējumu aprēķinā un samazinātas izmaksas par 327 808 *euro*, papildu nomaksai budžetā aprēķinot UIN 12 293 *euro*, soda naudu 3687,90 *euro*, nokavējuma naudu 669,97 *euro* un samazinot uz nākamajiem taksācijas periodiem pārceļamos zaudējumus par 245 856 *euro*.

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja. Ar Dienesta ģenerāldirektora 2019.gada 15.marta lēmumu Nr.30.2-22.13/1286 (turpmāk – Lēmums) sākotnējais lēmums atstāts negrozīts. Lēmumā norādīts turpmāk minētais.

[1.1] Rēķina esība, tāpat kā darījuma dokumentos norādīto tiesību subjektu reģistrācija publiskajos reģistros nav pietiekams pamats priekšnodokļa atskaitīšanai. Tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu rodas vienīgi tad, ja darījumu apliecinošos dokumentos sniegtās ziņas pilnībā atbilst faktiski notikušiem darījumiem un ir izpildīti visi Pievienotās vērtības nodokļa likuma 92.panta pirmās daļas 1.punktā ietvertie nosacījumi.

[1.2] Darījumu ar SIA "FCG Riga" un SIA "GudRi" apliecināšanai pārbaudei uzrādītas sabiedrību vārdā 2017.gada janvārī-decembrī izrakstītās pavadzīmes par preču (metāllūžņu) piegādi pieteicējai un ar pieteicēju noslēgtie līgumi. Pieteicējas noslēgtie līgumi satura ziņā ir identiski.

[1.3] SIA "FCG Riga" vārdā noformētajās pavadzīmēs kā preču izsniegšanas vietas norādītas Garību dambis 24, Rīgā, Ilzenes iela 2a, Rīgā, Ķieģeļu iela 9, Daugavpilī, kā preču saņemšanas vietas norādītas Lēdurgas iela b/n, Rīgā un Andreja Pumpura iela 105d, Daugavpilī. Savukārt SIA "GudRi" vārdā noformētajās pavadzīmēs kā preču izsniegšanas vietas norādītas Ilzenes iela 2a, Rīgā, Ķieģeļu iela 9, Daugavpilī, kā preču saņemšanas vietas norādītas Lēdurgas iela b/n, Rīgā un Andreja Pumpura iela 105d, Daugavpilī.

Pie apstākļiem, ka Ķieģeļu ielā 9, Daugavpilī nav reģistrēta ne pieteicēja, ne tās darījumu partneru SIA "FCG Riga" un SIA "GudRi" struktūrvienības, secināms, ka nav konstatējams SIA "FCG Riga" un SIA "GudRi" tiesiskais pamats veikt saimniecisko darbību preču pavadzīmēs minētajā adresē. SIA "FCG Riga" vārdā noformētajās strīda pavadzīmēs preču izsniegšana Ilzenes ielā 2a, Rīgā norādīta jau no 2017.gada 21.februāra, taču SIA "FCG Riga" struktūrvienība minētajā adresē reģistrēta tikai no 2017.gada 25.augusta, bet SIA "GudRi" Ilzenes ielā 2a, Rīgā nekad nav bijusi reģistrēta struktūrvienība. Izvērtējot SIA "FCG Riga" un SIA "GudRi" vārdā noformētās pavadzīmes, secināms, ka tās formāli atbilst nodokļa rēķina prasībām, taču attiecīgajā gadījumā vērtējama tajās iekļautās informācijas atbilstība patiesajiem lietas apstākļiem. Preču piegādes dokumentā ir jābūt norādītai faktiskajiem apstākļiem atbilstošai informācijai, arī par preču izsniegšanas vietu. Proti, pieteicējas pienākums savos grāmatvedības dokumentos norādīt tādu informāciju par darījumu, kas ļautu darījumam izsekot un būtu patiesa.

[1.4] SIA "FCG Riga" vārdā noformētajās pavadzīmēs norādīti vairāki pārvadātāji, proti, transportlīdzekļi ar valsts reģistrācijas Nr. GN-126, HG-7970, EZ-2879, šoferi /pers. H/, /pers. I/, SIA "BM Logistik", transportlīdzekļa ar valsts reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, šoferis /pers. J/ u.c. Savukārt SIA "GudRi" vārdā noformētajās pavadzīmēs norādīti tie paši pārvadātāji, proti, SIA "Dautlati", SIA "Makjel LKW", SIA "EKO Latgale", SIA "Fragmentum", kas SIA "FCG Riga" vārdā noformētajās pavadzīmēs. Lietas materiālos atrodas SIA "FCG Riga" vārdā noformētajās pavadzīmēs norādīto pārvadātāju SIA "BM Logistik", un SIA "AKG Transport", kā arī SIA "FCG Riga" un SIA "GudRi" vārdā noformētajās pavadzīmēs norādīto pārvadātāju SIA "Dautlati", SIA "Makjel LKW", SIA "EKO Latgale", SIA "Fragmentum" sniegtā informācija un darījumus ap liecinošie dokumenti, kuri apliecina, ka minētie pārvadātāji transportēja metāllūžņus strīda pavadzīmēs norādītajos maršrutos.

[1.5] Trīspadsmit SIA "FCG Riga" vārdā noformētajās pavadzīmēs kā pārvadātāja norādīta SIA "FCG Riga", taču saskaņā ar VID rīcībā esošo informāciju pārvadājumos izmantoto transportlīdzekļu ar valsts reģistrācijas Nr.GN-126 un EZ-2879 īpašniece ir SIA "BMT Latvija", kura Dienesta informācijas pieprasījumu atstāja bez ievērības un paskaidrojumu nesniedza, tādējādi neapstiprinot metāllūžņu pārvadājumus. Transportlīdzeklim ar valsts reģistrācijas Nr.GN-126 no 2017.gada 11.jūlija nav tehniskās apskates, bet transportlīdzeklim ar valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/ tehniskās apskates nav no 2017.gada 15.augusta. Vienlaikus konstatējams, ka saskaņā ar strīda pavadzīmēs norādīto informāciju transportlīdzeklis ar valsts reģistrācijas Nr.GN-126 pēc 2017.gada 11.jūlija veica trīs pārvadājumus, bet transportlīdzeklis ar valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/ pēc

2017.gada 15.augusta veica vienu pārvadājumu. Minētie transportlīdzekļi nav nodoti lietošanā trešajām personām, tādējādi nav saprotams, kāpēc strīda pavadzīmēs kā minēto transportlīdzekļu vadītājs norādīts SIA "FCG Riga" darba ņēmējs /pers. I/.

[1.6] Izvērtējot pieteicējas valdes locekļa V.Kuzņecova sniegtos paskaidrojumus un sniegto informāciju, secināms, ka tajos formāli ir apstiprināta darījumu veikšana, bet nav sniegts darījumu apstākļu detalizēts skaidrojums jautājumā par darījumu partneru izvēles kritērijiem. No V.Kuzņecova paskaidrojumiem izriet, ka pieteicēja nepievērsa pietiekošu uzmanību tam, ar ko slēdza darījumu. Viņa sniegtā informācija nesatur objektīvi pamatotu skaidrojumu par visiem darījumu norises apstākļiem, kā arī nav pietiekama pieteicējas deklarēto darījumu ar SIA "FCG Riga" un SIA "GudRi" esības apliecināšanai.

[1.7] Izvērtējot SIA "FCG Riga" izpilddirektora /pers. I/ paskaidrojumu, secināms, ka viņš norāda, ka darbā viņu pieņēma valdes locekle /pers. P/, tai pat laikā uzņēmumam svarīgus lēmumus pieņēma un darba uzdevumus viņš deva sev pats. /pers. I/ faktiski veica SIA "FCG Riga" saimniecisko darbību, nevis amatpersona /pers. P/.

[1.8] Izvērtējot SIA "GudRi" amatpersonas /pers. R/ paskaidrojumu, secināms, ka tajā norādīta pretrunīga informācija. SIA "GudRi" paskaidrotais par biroja nomu Daugavpilī neatbilst līguma ar biedrības "Daugavpils sporta centrs Daugava" nosacījumiem, saskaņā ar kuru tiek nomāta tikai adrese korespondences saņemšanai, tādējādi arī nav saprotams, kur atradās un vai vispār SIA "GudRi" rīcībā bija norādītie pamatlīdzekļi.

[1.9] Izvērtējot SIA "GudRi" bijušās amatpersonas /pers. S/ paskaidrojumus, secināms, ka nav konstatējama tās griba stāties darījumu attiecībās ar pieteicēju.

[1.10] Lietā izvērtētā informācija norāda uz SIA "FCG Riga" un SIA "GudRi" saimnieciskas darbības mākslīgo raksturu un to rekvizītu izmantošanu dokumentu par nenotikušiem darījumu noformēšanā. Pieteicēja iesaistījās mākslīgi organizētā darījumu ķēdē, līdz ar to tā ir nodokļu sistēmas ļaunprātīga izmantošana. Turklāt pieteicēja, reģistrējot grāmatvedības uzskaitē pavadzīmes par faktiski neesošiem darījumiem ar SIA "FCG Riga" un SIA "GudRi", apzinājās savas rīcības krāpniecisko raksturu.

[1.11] Pie šādiem apstākļiem secināms, ka SIA "FCG Riga" un SIA "GudRi" vārdā noformētās pavadzīmes satur nepatiesu informāciju un tāpēc likuma "Par grāmatvedību" 2. un 7.panta izpratnē tās nav atzīstamas par grāmatvedības attaisnojuma dokumentiem, kā arī par nodokļa rēķiniem, atbilstoši kuriem saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 92.panta pirmās daļas 1.punktu atskaitāms priekšnodoklis.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicēja ar pieteikumu vērsās Administratīvajā rajona tiesā. Pieteikumā norādīts turpmāk minētais.

[2.1] Dienests norādījis nepamatotu un subjektīvu secinājumu, ka izvērtējot SIA "FCG Riga" darbinieka /pers. I/ paskaidroto kopsakarā ar auditā konstatēto, ka /pers. I/ paskaidrojums nav atzīstams par pietiekamu apliecinājumu strīda darījumu faktiskajai esībai un ka ir pamats uzskatīt, ka pieteicēja metāllūžņus faktiski iepērk no /pers. I/, savukārt SIA "FCG Riga" rekvizīti tiek izmantoti tikai naudas plūsmas nodrošināšanai.

[2.2] Dienests norāda, ka pieteicējas amatpersonas V.Kuzņecova paskaidrotais kopsakarā ar auditā konstatēto dod pamatu uzskatīt, ka pieteicējas amatpersonas V.Kuzņecova paskaidrotais ir ticams attiecībā uz metāllūžņu saņemšanas faktu, taču neapliecina darījumu esamību ar SIA "FCG Riga", nepaskaidrojot secinājumu pamatu.

[2.3] Dienests nepamatoti uz pieteicēju attiecina informāciju par SIA "FCG Riga" atrašanos Ilzenes ielā 2a, Rīgā un Ganību dambī 24, Rīgā.

[2.4] Dienests izdarījis nepamatotu secinājumu, ka pieteicēja un SIA "FCG Riga" ir saistītās personas un ka uz pieteicējas metāllūžņu pieņemšanas vietām transportēti nevis SIA "FCG Riga" piederoši metāllūžņi, bet auditā nenoskaidrotām personām piederoši metāllūžņi.

[2.5] Pieteicējas valdes loceklis paļāvās, ka /pers. I/ pārstāv SIA "FCG Riga" un SIA "GudRi", jo tika uzrādīta pilnvara un iepriekš sadarbojies ar viņa pārstāvēto uzņēmumu SIA "FCG Metal" un citiem uzņēmumiem.

[2.6] Nav pamatots Dienesta konstatētais, ka SIA "FCG Riga" rīcībā nebija pieteicējai piegādātie metāllūžņi, jo SIA "FCG Riga" ir iesniegusi Dienestam dokumentus, kas apliecina to izcelsmi. Nav ticami personu paskaidrojumi, kuros tās norāda, ka nav nodevušas metāllūžņu SIA "FCG Riga".

[2.7] Pieteicējai nav iespējams pārbaudīt un nav nepieciešams pārbaudīt Dienesta norādītos apstākļus par transportlīdzekļiem, ar kuriem veiktas metāllūžņu piegādes.

[2.8] Tas, ka SIA "FCG Riga" izsniegtā licence metāllūžņu iepirkšanai anulēta 2017.gada 14.jūlijā, nenozīmē, ka tā nevarēja pārdot pieteicējai metāllūžņus, jo licence nepieciešama metāllūžņu iepirkšanai, bet ne pārdošanai. Pie tam SIA "FCG Riga" varēja iepirkt arī tādus metāllūžņus, kuru iepirkšanai nav nepieciešama licence vai arī iegūt savas saimnieciskās darbības rezultātā.

[2.9] Tas, ka SIA "FCG Riga" izslēgta no PVN maksātāju reģistra pēc darījumu veikšanas, neatrodas juridiskajā adresē un tai ir nodokļu parādi, neattiecas uz auditēto periodu.

[2.10] SIA "GudRi" amatpersona /pers. R/ Dienestam sniedzis loģisku skaidrojumu, par to kā uzņēmums strādā un kā tiek nodrošināta saimnieciskās darbības veikšana. Pieteicēja darījumos ar SIA "GudRi" iesaistījās pēc SIA "FCG Riga" iniciatīvas, jo tai bija vienalga, kurš piegādā metāllūžņus.

[2.11] Tas, ka SIA "GudRi" metāllūžņu piegādē ir bijis starpnieks, nenozīmē, ka darījumi nevarēja faktiski notikt. Dienests ir nonācis pretrunās, konstatējot, ka pavadzīmes neatbilst faktiskajiem apstākļiem, bet, ka pārvadājumi ir notikuši.

[2.12] Lēmumā norādītie argumenti darījumos ar SIA "FCG Riga" un SIA "GudRi" veikto darījumu neatzīšanu, ir vai nu faktiskajiem apstākļiem neatbilstošs, vai arī tāds, kas saskaņā ar pastāvošo judikatūru nav nedz pietiekams, nedz pieļaujams, lai radītu pieteicējai kā preču saņēmējai negatīvas sekas nodokļu ziņā. Lēmumā nav atrodama atsauce ne uz vienu pienākumu, ko no savas puses aplūkoto darījuma attiecību ietvaros saskaņā ar likumu vai pastāvošo judikatūru būtu bijis jāveic pieteicējai un ko tā nebūtu izpildījusi.

[2.13] Apstāklis, ka Dienests ir guvis apliecinājumu pārvadājumu esībai pavadzīmēs norādītajos maršrutos, nenoliedzami kārtējo reizi apliecina, ka minētie pārvadājumi faktiski ir tikuši veikti un pieteicēja no SIA "GudRi" metāllūžņus ir saņēmusi. Tāpat minētais fakts apliecina, ka SIA "GudRi" kā savu darījuma partneri deklarējusi ne vien pieteicēja, bet arī visi Lēmumā norādītie pārvadātāji.

[2.14] Ar nepamatotiem secinājumiem Dienests ir pārkāpis Administratīvā procesa likuma 9.pantā deklarēto patvaļas aizlieguma principu, jo balstījies uz subjektīviem pieņēmumiem. Atsaucoties uz it kā saskatītu pretrunu esamību Dienests nevar izdarīt secinājumu, ka šie darījumi patiesībā nav notikuši, pavadzīmes netika izsniegtas un saņemtas preču izsniegšanas brīdī, tās noformētas formāli un neapliecina notikuša darījuma faktu un liecina par neesošu dalījumu dokumentu noformēšanu.

[3] Administratīvajā rajona tiesā saņemts Dienesta paskaidrojums, kurā iestāde pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem. Papildus paskaidro, ka ar lietā esošajiem pierādījumiem ir pierādīts fakts, ka pieteicēja ir noformējusi dokumentus par neesošajiem darījumiem. Lietā iegūtie objektīvie pierādījumi, vērtējot tos kopsakarā, veido objektīvu apstākļu kopumu, kas ļauj secināt, ka pieteicēja ir iestājusies mākslīgi organizētā darījumu ķēdē un zināja, ka tā piedalās dokumentu noformēšanā ar SIA "FCG Riga" un SIA "GudRi" par faktiski neesošajiem darījumiem, apzinoties savas rīcības krāpniecisko raksturu.

[4] Pieteicēja pieteikuma papildinājumos norādījusi turpmāk minēto.

[4.1] Metāllūžņu kravu pārvadājumus ir veikuši nesaistīti pārvadātāji, kuri apliecina pārvadājumu veikšanu. Attiecībā uz ar SIA "BMT Latvija" veiktajiem pārvadājumiem, secināms, ka /pers. I/ ir saistīts ar šo sabiedrību un attiecīgi varēja izmantot tās transportlīdzekli pārvadājumiem.

[4.2] SIA "FCG Riga" iesniegtie metāllūžņu izcelsmes apliecinājuma akti apliecina apmēra vienu trešdaļu no pieteicējai piegādātā apjoma izcelsmi un apliecina SIA "FCG Riga" veikto saimniecisko darbību. Tas, ka fiziskās personas nesniedza informāciju Dienestam par metāllūžņu nodošanu SIA "FCG Riga", norāda, ka tās visticamāk metāllūžņus ieguvušas nelegāli.

[4.3] Pieteicējas valdes loceklis V.Kuzņecovs ir pietiekami detalizēti paskaidrojumos aprakstījis darījumu apstākļus. V.Kuzņecova paskaidrojumi vērtējami kontekstā ar pārējiem pieteicējas darbinieku paskaidrojumiem.

[4.4] Nepamatots ir Dienesta norādītais, ka SIA "GudRi" valdes locekle /pers. S/ neko nezina par sabiedrības saimniecisko darbību, jo no sniegtajiem paskaidrojumiem redzams, ka viņa bija informēta par uzņēmuma saimniecisko darbību.

[4.5] Lēmumā nav sniegts pamatojums tam, kāpēc attiecībā uz pieteicēju attiecinātas papildus prasības uz darījumu partneru pārbaudi. Nodokļu maksātājam nav pienākums pārliecināties par darījumu partnera spēju nodrošināt pakalpojuma sniegšanu.

[5] Dienests par pieteikuma papildinājumiem iesniedzis paskaidrojumu, kurā norādīts turpmāk minētais.

[5.1] Lietā nav gūts apstiprinājums par SIA "FCG Riga" piedalīšanos darījumos kā pārvadātājam un preču transportēšanu. Konstatētās neatbilstības nav uzskatāmas par nebūtiskiem pārkāpumiem, jo tās nedot iespēju izsekot darījumiem un pārliecināties par preču izcelsmi un pārvietošanu.

[5.2] Pieteicējas valdes locekļa paskaidrotais ir ticams attiecībā uz metāllūžņu saņemšanu, taču neapliecina darījumu veikšanu.

[5.3] Lietā nav gūts apstiprinājums, ka preces bija SIA "FCG Riga" rīcībā, tādējādi SIA "FCG Riga" tās nav izsniegusi norādītajā adresē. Tas nozīmē, ka pavadzīmē norādītais par preču izsniegšanas vietu neatbilst faktiskajiem apstākļiem.

[6] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvji pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz tajā norādītajiem argumentiem. Papildus paskaidroja turpmāk minēto. Ar darījumu partneriem noslēgts standarta līgums. Pie līguma parakstīšanas pārbaudīts, vai darījumu partneris ir PVN maksātājs un uz kāda pamata tiek parakstīts līgums. Cenas tiek sūtītas īsziņā. Cenu līmenis tiek noteikts brīvi un ir diskutējams. SIA "FCG Riga" un SIA "GudRi" ir pieļāvušas pārkāpumus, bet pieteicējas darījumi ir notikuši. Ar SIA "BMT Latvija" transportu veikts neliels skaits piegāžu, tāpēc attiecībā uz to konstatētie apstākļi nevar būt par pamatu visu darījumu neatzīšanai. Sadarbība ir bijusi ilgstoša, nav konstatēti apstākļi, kas radītu aizdomas. Pieteicējas valdes loceklis, sniedzot Dienestam paskaidrojumus, ir atbildējis uz visiem uzdotajiem jautājumiem.

Dienesta pārstāve pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumā norādītajiem argumentiem. Papildus paskaidroja, ka pieteicēja pirms darījumu noslēgšanas ar SIA "FCG Riga" un SIA "GudRi" nepārliecinājās par to spēju nodrošināt darījumu izpildi. Pieteicēja varēja pārliecināties par to, vai konkrētajā gadījumā pietiek ar to, ka uzņēmumam ir biroja telpas, nevis vieta, kur veikt saimniecisko darbību. Ja metāllūžņi pieteicējai piegādāti no objekta, kur tie iegūtu, pavadzīmē jānorāda nevis juridiskā adrese, bet objekta adrese.

Tiesas sēdēs tika nopratināti liecinieki /pers. Z/, /pers. I/, /pers. S/, /pers. A0/, /pers. AA/, /pers. AB/, /pers. AC/, /pers. AD/, /pers. AE/ un /pers. J/.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, noklausījusies administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus un pārbaudījusi lietas materiālus atzīst, ka pieteikums ir apmierināms.

[8] Saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 143.panta pirmo daļu nodokli par šā panta trešajā daļā minēto metāllūžņu piegādi, kas veikta iekšzemē, valsts budžetā maksā metāllūžņu saņēmējs, ja ir izpildīti šādi nosacījumi: 1) metāllūžņu piegādātājs un metāllūžņu saņēmējs ir reģistrēti nodokļa maksātāji; 2) metāllūžņu saņēmējam ir licence metālu atgriezumu un metāllūžņu iepirkšanai Latvijas Republikā vai, ja šādas licences nav, ir atļauja A vai B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai vai atkritumu savākšanas, pārkraušanas, šķirošanas un uzglabāšanas atļauja.

Minētā likuma 143.panta trešā daļa noteic, ka šā panta pirmajā daļā noteikto kārtību piemēro melno un krāsaino metālu un to sakausējumu atgriezumu un lūžņu, kas radušies saimnieciskās darbības rezultātā rūpniecībā, celtniecībā, lauksaimniecībā vai citās jomās, kā arī sadzīvē, metāla izstrādājumu vai to daļu, kas nav izmantojamas paredzētajam mērķim lūzumu, griezumu, nodiluma vai citu iemeslu dēļ, dažādu veidu nolietotu un atkārtoti neizmantojamu transportlīdzekļu vai to daļu, tai skaitā automašīnu vraku, elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu, bateriju un akumulatoru piegādei.

Minētā panta piektā un sestā daļa noteic, ka metāllūžņu piegādātājs izraksta metāllūžņu saņēmējam nodokļa rēķinu, kurā piegādāto metāllūžņu vērtību norāda bez nodokļa. Metāllūžņu saņēmējs samaksā metāllūžņu piegādātājam nodokļa rēķinā norādīto metāllūžņu vērtību.

Saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 92.panta pirmās daļas 6. un 7.punktu, ja preces iegādātas un pakalpojumi saņemti ar nodokli apliekamu darījumu nodrošināšanai vai tādu citās valstīs veiktu darījumu nodrošināšanai, kuri būtu apliekami ar nodokli, ja tie tiktu veikti iekšzemē, priekšnodoklis ir aprēķinātā nodokļa summa par precēm, kas iegādātas saskaņā ar šā likuma 141., 143., 143.[1], 143.[2], 143.[3] un 143.[4] pantu vai aprēķinātā nodokļa summa par pakalpojumiem, kas saņemti saskaņā ar šā likuma 141., 142. un 143.pantu.

No minētajām tiesību normām secināms, ka par metāllūžņu piegādēm PVN maksā preces saņēmējs, vienlaikus šo PVN iekļaujot priekšnodokļa atskaitījumos, proti, veic PVN aprēķināšanu reversā kārtībā.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 125.panta pirmā daļa noteic prasības nodokļa rēķina noformēšanai un noteikti to obligātie rekvizīti.

Atbilstoši likuma "Par grāmatvedību" 2. un 7.panta nosacījumiem grāmatvedības attaisnojuma dokumentam jāatbilst faktiski notikušam darījumam un jāsniedz patiesa, salīdzināma, savlaicīga, nozīmīga, saprotama un pilnīga informācija par darījuma apstākļiem.

Tādējādi nodokļa rēķinam Pievienotās vērtības nodokļa likuma izpratnē ir jāatbilst faktiski notikušam darījumam.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 92.panta ceturtā daļa noteic, ka reģistrētam nodokļa maksātājam ir tiesības priekšnodokli atskaitīt no valsts budžetā maksājamās nodokļa summas, ja šajā likumā nav noteikts citādi.

Augstākās tiesas pastāvīgajā judikatūrā ir atzīts, ka atbilstoši likuma jēgai priekšnodokli var atskaitīt tikai par atbilstoši nodokļa rēķinam faktiski notikušu darījumu, kas atbilst visām minētajā normā norādītajām pazīmēm. Tas nozīmē, ka, pirmkārt, ir jākonstatē, vai darījums vispār faktiski ir noticis (ir noticis ar nodokļa rēķinā norādīto PVN maksātāju) *(sk., piemēram, Augstākās tiesas 2009.gada 23.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-53/2009 8.punktu, 2013.gada 10.maija sprieduma lietā Nr.SKA-2/2013 7.punktu).*

No Eiropas Savienības Tiesas judikatūras atziņām izriet, ka dienests nevar liegt nodokļu maksātājam tiesības atskaitīt no PVN summas, kas viņam jāmaksā, nodokli, kas ir maksājams vai ir samaksāts par viņam sniegtiem pakalpojumiem, pamatojot ar to, ka šiem pakalpojumiem atbilstošā rēķina izsniedzējs vai viens no viņa piegādātājiem ir veicis prettiesiskas darbības bez objektīviem pierādījumiem, kas liecinātu par to, ka attiecīgais nodokļu maksātājs zināja vai viņam bija jāzina, ka darījums, kas pamato tiesības uz atskaitīšanu, bija saistīts ar šī rēķina izsniedzēja izdarītu krāpšanu vai kāda cita tirgus dalībnieka piegādes augšupējā ķēdē izdarītu krāpšanu. Atteikumu izmantot priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības nodokļu administrācija nevar pamatot vienīgi ar nodokļu maksātāja darījuma partnera nelikumīgo vai fiktīvo darbību raksturu, jo tieši dienestam ir pienākums veikt nepieciešamās

pārbaudes pie nodokļu maksātājiem *(sk. Eiropas Savienības Tiesas 2012.gada 21.jūnija sprieduma apvienotajā lietā Nr.C-80/11 un C-142/11 Mahageben 62.punktu).*

Rēķina saņēmēja novērtējums ir izšķirošs, lai atzītu, ka priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības liegtas pamatoti darījumā, kas faktiski noticis, bet ne ar rēķinā norādīto personu *(sk. Augstākās tiesas 2013.gada 7.maija sprieduma lietā Nr.SKA-14/2013 14.punktu).*

Tātad, konstatējot, ka preces vai pakalpojumi ir saņemti, bet rēķina izsniedzējs ir veicis prettiesiskas darbības vai ir fiktīvs uzņēmums, ir jāpārliecinās, ka pieteicēja zināja vai tai bija jāzina, ka tās darījumi ir saistīti ar PVN krāpšanu.

Lai liegtu priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības, ir jākonstatē viens no šādiem apstākļiem: 1) darījums faktiski nemaz nav noticis (preces reāli nav piegādātas vispār, noformēti ir tikai dokumenti); 2) pieteicēja pati iesaistījusies darījumā ar fiktīvo uzņēmumu, līdz ar to nodokļu sistēmas ļaunprātīgā izmantošanā; 3) pieteicēja ir bijusi informēta, ka tiek iesaistīta darījumā ar fiktīvo uzņēmumu. Pierādījumus par to, ka ar lielu ticamību pastāv kāds no minētajiem apstākļiem, jāiesniedz dienestam, bet tos jāatspēko pieteicējam *(sk. Augstākās tiesas 2013.gada 10.septembra sprieduma lietā Nr.SKA – 12/2013 12.punktu).*

Tātad tiesai ir jāpārbauda, vai Dienests ir pamatoti apšaubījis to, ka pieteicējas darījumi ar SIA "FCG Riga" un SIA "GudRi" faktiski nav notikuši.

[9] No lietas materiāliem redzams, ka starp pieteicēju un SIA "FCG Riga" 2016.gada 28.septembrī noslēgts līgums par metāllūžņu piegādi *(lietas I sējuma 163.lapa).* Saskaņā ar līguma noteikumiem SIA "FCG Riga" apņēmās pieteicējai piegādāt melno un krāsaino metālu un to sakausējumu atgriezumus un lūžņus, kas radušies saimnieciskās darbības rezultātā rūpniecībā, celtniecībā, lauksaimniecībā vai citās jomās, kā arī sadzīvē, metālu izstrādājumus vai to daļas, kas nav izmantojamas paredzētajiem mērķiem lūzumu, griezumu, nodiluma vai citu iemeslu dēļ, automašīnu vrakus vai automašīnu detaļas, elektrisko iekārtu atkritumus. Līgumā noteikts, ka preču piegādes cena tiek noteikta pušu saskaņotā specifikācijā, kurā tiek norādīts preces svars, daudzums, cena, kvalitātes prasības, kategorija, piegādes noteikumi un apmaksas noteikumi. Par metāllūžņu piegādi SIA "FCG Riga" izrakstījusi pavadzīmes *(lietas I sējuma 164.lapa. – 259.lapa)* par kopējo darījumu summu 346 901, 50 *euro,* PVN 72 849,30 *euro*. Pārbaudot darījumu dokumentus tiesa konstatē turpmāk minēto.

[9.1] Pieteicējas valdes loceklis V.Kuzņecovs 2018.gada 11.septembrī audita sākumsarunā norādījis, ka darījumos ar SIA "FCG Riga" kontaktpersona bijusi /pers. I/, *(lietas I sējuma 119. – 120.lapa).* Pieteicējas valdes loceklis 2018.gada 24.oktobra paskaidrojumā norādījis, ka redzējis SIA "FCG Riga" amatpersonu /pers. AG/, parakstot līgumu. Līguma parakstīšanu iniciējis /pers. I/, kurš bijis SIA "FCG Riga" izpilddirektors un ar kuru sadarbība bijusi sen *(V sējuma 236. – 237.lapa).*

Pieteicēja arī pieteikumā norāda, ka sadarbība ar /pers. I/ bijusi iepriekš, sadarbības gaitā mainījušies uzņēmumi, kurus tas pārstāvējis. Tiesas sēdē V.Kuzņecovs paskaidroja, ka saistībā ar darījumu slēgšanu un piegāžu veikšanu kontaktējies ar /pers. I/.

/pers. I/ 2018.gada 6.novembra paskaidrojumā norādījis, ka bijis SIA "FCG Riga" izpilddirektors. Paskaidrojumā norādot lielākos sadarbības partnerus, /pers. I/ citu starpā minējis arī pieteicēju *(lietas II sējuma 114. – 117.lapa).* Gan minētajā paskaidrojumā, gan 2017.gada 22.augusta paskaidrojumā *(lietas II sējuma 121.lapa)* /pers. I/ norāda, ka SIA "FCG Riga" nodarbojās ar metāllūžņu tirdzniecību.

/pers. I/ 2020.gada 27.janvāra tiesas sēdē liecināja, ka bijis SIA "FCG Riga" izpilddirektors un ka organizējis uzņēmuma darbību. Neesot kļuvis par valdes locekli, jo iepriekš tikuši piemēroti sodi. Ar pieteicēju sadarbojies iepriekš, pirms SIA "FCG Riga" izveides.

No lietas materiāliem redzams, ka ar /pers. I/ SIA "FCG Riga" 2017.gada 22.martā noslēgusi darba līgumu *(lietas II sējuma 183. – 185.lapa)* un viņš no 2017.gada marta deklarēts kā SIA "FCG Riga" darba ņēmējs *(lietas V sējuma 4.lapa).*

No minētajiem paskaidrojumiem un pierādījumiem secināms, ka pieteicēja jau ilgstoši ir sadarbojusies ar /pers. I/ pārstāvētajiem uzņēmumiem. Izskatāmajā lietā redzams, ka līgums ar starp pieteicēju un SIA "FCG Riga" parakstīts un pieteicējai pavadzīmes izrakstītas pirms /pers. I/ bija kļuvis par sabiedrības darbinieku. No vienas puses tas norāda, ka /pers. I/ nebija formāla pamata darboties SIA "FCG Riga" vārdā un uzdevumā. No otras puses, ņemot vērā, ka pieteicēja iepriekš bija sadarbojusies ar /pers. I/ pārstāvētajiem uzņēmumiem, nav arī konstatējama pieteicējas ļaunprātība un/vai nolaidība nepieprasot uzrādīt dokumentus, kas apliecina tiesības sarunās vai sadarbības gaitā pārstāvēt SIA "FCG Riga". Šajā gadījumā arī ņemams vērā, ka pieteicējai pēc būtības nebija nepieciešams pārliecināties par to, vai SIA "FCG Riga" rīcībā ir darbinieki, transports vai citi resursi darījumu nodrošināšanai, jo pieteicēja atbilstoši darījuma būtībai samaksu veic par faktiski piegādātajām un pārbaudītajām metāllūžņu kravām. Tātad pieteicējai nekādi riski saistībā ar darījumu partnera spēju izpildīt līguma noteikumus neiestājas. Tāpat arī no pieteicējas PVN deklarācijām redzams, ka darījumi ar SIA "FCG Riga" neieņem būtisku daļu no kopējo veikto darījumu skaita, līdz ar to secināms, ka darījumu partnerim varēja netikt pievērsta lielāka uzmanība kā citiem darījumu partneriem.

[9.2] Pieteicējai izrakstītās pavadzīmes SIA "FCG Riga" vārdā parakstījuši /pers. AI/ un darbinieki /pers. Z/ un /pers. I/.

No lietas materiāliem redzams, ka minētās personas deklarētas kā SIA "FCG Riga" darbinieki, tātad nav pamata uzskatīt, ka tās nevarēja parakstīt pavadzīmes uzņēmuma vārdā.

/pers. Z/ 2020.gada 27.janvāra tiesas sēdē liecināja, ja pavadzīmēs norādīts, tad laikam strādājusi SIA "FCG Riga", jo neatceroties visus uzņēmumus, kuros strādājusi. Vienlaikus lieciniece apliecināja, ka ir parakstījusi uzrādītās pavadzīmes.

/pers. I/ 2020.gada 27.janvāra tiesas sēdē liecināja, ka pavadzīmes paraksta tas, kurš dokumentu gatavo. Kravas nosūtītas ar transporta pavaddokumentiem. Pēc kravas nosvēršanas tiekot saņemts svara talons, pēc kura tiekot sagatavots gala dokuments. /pers. Z/ esot strādājusi SIA "FCG Riga".

No minētā secināms, ka /pers. Z/ precīzi nezina, vai strādājusi SIA "FCG Riga", vienlaikus parakstu pavadzīmēs atzīst par savu.

Dienests norāda, ka pieteicējas darbinieki apstiprināja ziņas par kontaktiem ar /pers. Z/ un /pers. I/, bet ne /pers. P/. No lietā esošajiem pieteicējas darbinieku /pers. AJ/, /pers. AK/, /pers. AL/ un /pers. A0/ paskaidrojumiem *(lietas I sējuma 151.- 160.lapa)* un /pers. A0/ 2020.gada 26.februāra tiesas sēdē sniegtās liecības secināms, ka darbinieki kā SIA "FCG Riga" kontaktpersonas norāda /pers. Z/ un /pers. I/.

Pieteicējas valdes loceklis V.Kuzņecovs tiesas sēdē paskaidroja, ka saņemot kravu, tā tiek svērta un pārbaudīta un, ka gala piegādes dokuments tiek sagatavots pēc tam.

No minētā tiesa secina, ka lietā esošie preču pavaddokumenti tikuši sagatavoti pēc kravas saņemšanas pieteicējas saimnieciskās darbības veikšanas vietā, pamatojoties uz kravas pārbaudē konstatēto svaru un metāllūžņu sortimentu. Pieteicējas darbinieki norāda uz to, ka kontaktējušies ar /pers. Z/ un /pers. I/, bet tas nav uzskatāms par apstākli, kas liecinātu, ka darījums nav noticis, jo, pirmkārt, /pers. I/ ir norādījis, ka tieši viņš organizēja SIA "FCG Riga" saimniecisko darbību, otrkārt, uzņēmumu saziņā ar darījumu partneriem var pārstāvēt ne tikai valdes locekļi, bet arī citas personas. Tāpēc tas, ka pieteicēja sazinājās ar personām, kas nav darījumu partnera valdes locekļi, nav lietā izšķirošs apstāklis.

[9.3] SIA "FCG Riga" pavadzīmēs kā preču izsniegšana vietas norādītas Ganību dambis 24, Rīga, Ilzenes iela 2a, Rīga un Ķieģeļu iela 9, Daugavpils. Pārbaudot pierādījumus par minētajām preču izsniegšanas vietām secināms turpmāk minētais. /pers. I/ 2018.gada 6.novembra paskaidrojumā norādījis, ka SIA "FCG Riga" saimniecieko darbību veica Ilzenes ielā 2a, Rīgā, līdz 2017.gada maijam Ganību dambī 24, Rīgā un Daugavpilī. Par teritoriju Ganību dambī 24, Rīgā bijis noslēgts apakšnomas līgums ar SIA "FCG Metal" *(lietas II sējuma 114. – 117.lapa).*

[9.3.1] SIA "Baltijas Nekustamie īpašumi" 2018.gada 10.oktobrī sniedza informāciju, kas ar SIA "FCG Riga" nomas līgums nav ticis noslēgts

(lietas III sējuma 139.lapa). SIA "Baltijas Nekustamie īpašumi" 2018.gada 5.novembrī sniedza informāciju, ka 2016.gada decembrī atbrīvoja laukumu no SIA "FCG Metal" atstātajiem atkritumiem *(lietas III sējuma 131.lapa)*. Savukārt 2018.gada 12.novembrī SIA "Baltijas Nekustamie īpašumi" sniedza informāciju, ka 2016.gada 29.jūnijā atļauts SIA "FCG Riga" reģistrēt juridisko adresi Ganību dambī 24, Rīgā un 2016.gada 10.augustā slēgt apakšnomas līgumu ar SIA "FCG Riga". Pēdējie konteineri ar uzrakstu *Refonda* no teritorijas izvesti 2017.gada februārī *(lietas III sējuma 125. – 129.lapa)*. No lietas materiāliem redzams, ka SIA "Baltijas Nekustamie īpašumi" 2016.gada 5.decembrī uzteikusi SIA "FCG Metal" nomas līgumu *(lietas III sējuma 133.lapa)*.

No minētajiem pierādījumiem tiesa konstatē, ka SIA "FCG Riga" nav veikusi saimniecisko darbību strīdus darījumu periodā Ganību dambī 24, Rīgā, lai arī ir konstatējama /pers. I/ saistība ar šo objektu iepriekš. Darījumu norises laikā, faktiskā tā izmantošana ir maz ticama.

[9.3.2] Dienests 2018.gada 26.jūlijā veicis SIA "FCG Riga" struktūrvienības Ilzenes ielā 2a, Rīgā apsekošanu, kurā konstatēts, ka tur atrodas kokmateriāli. Apsekošanās fiksēts, ka sastaptie darbinieki paskaidrojuši, ka šajā teritorijā arī 2017.gadā nav notikusi metāllūžņu tirdzniecība vai glabāšana. Cauri teritorijai braukušas automašīnas ar metāllūžņiem uz blakus teritoriju *(lietas III sējuma 104. – 106.lapa)*. Minētās teritorijas apsaimniekotājs SIA "Opserviss Systems" 2018.gada 1.augustā sniedzis informāciju, ka 2017.gadā nav ticis noslēgts līgums ar SIA "FCG Riga" par teritorijas Ilzenes ielā 2a, Rīgā izmantošanu. Teritorijā netika veiktas darbības saistībā ar metāllūžņiem. Darbības ar metāllūžņiem tiekot veiktas blakus teritorijā, kura esot Rīgas pilsētas pašvaldības īpašums *(lietas III sējuma 122. – 124.lapa)*. Rīgas pilsētas pašvaldība 2018.gada 15.augustā sniegusi informāciju, ka par nekustamo īpašumu Ilzenes ielā zemes nomas līgums ar SIA "FCG Riga" nav noslēgts. Zeme iznomāta SIA "PGF" *(lietas III sējuma 120.lapa)*. Savukārt Dienests konstatējis, ka SIA "PGF" 2017.gadā ir deklarējusi darījumus ar metāllūžņiem, bet nav deklarējusi darījumus ar SIA "FCG Riga".

SIA "Hortus BR" 2018.gada 27.novembrī sniegusi informāciju, ka 2017.gada 15.februārī noslēgusi nomas līgumu ar SIA "FCG Riga" nedzīvojamo telpu nomu Ilzenes ielā 2a, Rīgā. Saskaņā ar līgumu SIA "FCG Riga" iznomātas biroja telpas 41,5 m^2 platībā *(lietas III sējuma 111.lapa)*.

No minētajiem pierādījumiem secināms, ka SIA "FCG Riga" Ilzenes ielā 2a, Rīgā atradās biroja telpas, bet maz ticams, ka šajā teritorijā varēja notikt darbības ar metāllūžņiem.

[9.3.3] /pers. I/ 2018.gada 6.novembra paskaidrojumā norādījis, kas preču uzglabāšanas vietas Ķieģeļu ielā 9, Daugavpilī tiesiskais valdītājs bijusi fiziska persona *Inkens (lietas II sējuma 114. – 117.lapa)*. SIA "Alniga" 2018.gada 5.novembrī sniegusi informāciju, ka līgumi par nekustamā īpašuma Ķieģeļu ielā 9, Kalkūni, Daugavpils izmantošanu ar SIA "FCG Riga" nav tikuši slēgti. SIA "Alinga" piederot tikai ēka, zeme piederot /pers. AP/ *(lietas III sējuma 108.lapa)*. /pers. AP/ 2018.gada 27.novembrī sniedzis informāciju, ka 2015.gada 1.janvārī noslēdzis nomas līgumus par nekustamā īpašuma Ķieģeļu ielā 9, Daugavpilī izmantošanu ar SIA "FCG Metal" par periodu no 2015.gada 1.janvāra līdz 2020.gada 1.janvārim. Atbilstoši līgumam zeme iznomāta metāllūžņu apstrādei un uzglabāšanai *(lietas III sējuma 142.lapa)*. Dienests konstatējis, ka SIA "FCG Riga" nav veikusi maksājumus ne SIA "FCG Metal", ne /pers. AP/ par nomu.

Apkopojot minēto, secināms, ka SIA "FCG Riga" tiešā veidā nevarēja izmantot norādīto vietu preču izsniegšanai, bet ņemot vērā, ka SIA "FCG Metal" arī bija viens no /pers. I/ pārstāvētajiem vai kontrolētajiem uzņēmumiem, nevar izslēgt, ka šajā vietā notika darbības ar metāllūžņiem, par kuru piegādi SIA "FCG Riga" izrakstīja pieteicējai pavadzīmes.

[9.3.4] SIA "FCG Riga" Ilzenes ielā 2a, Rīgā 2017.gada 25.augustā reģistrēja struktūrvienību "Ofiss" un struktūrvienību "Noliktava" Ganību dambī 24, Rīgā *(lietas lapa IV sējuma 225. – 226.lapa)*. Tiesas ieskatā no vienas puses tas var norādīt par SIA "FCG Riga" nodomu veikt saimniecisko darbību minētajās vietās, bet vienlaikus ņemams vērā, ka struktūrvienība nav reģistrēta vienlaikus ar nomas attiecību uzsākšanu, bet reģistrēta pēc tam, kad Dienesta pārbaudēs darbības ar metāllūžņiem nav konstatētas, kas rada šaubas par saimnieciskās darbības veikšanu norādītajās vietās.

[9.3.5] Dienests norāda, ka pieteicēja nevarēja nezināt, ka pavadzīmēs norādītā informācija par preču izsniegšanas vietu nav patiesa. Tiesa šim viedoklim nepiekrīt, jo pieteicējai nav pienākums veikt pārbaudi darījumu partnera juridiskajā adresē, struktūrvienībā vai citā vietā. Arī no darījumu rakstura secināms, ka tas nav saistīts ar darījumu partnera saimnieciskās darbības veikšanas vietas apmeklēšanu. Tāpēc pieteicējas rīcībā varēja nebūt un nebija jābūt informācijai par to, kur SIA "FCG Riga" faktiski veic saimniecisko darbību.

[9.4] SIA "FCG Riga" izrakstītajās pavadzīmēs norādīti pārvadātāji: 1) SIA "FCG Riga", transportlīdzekļu valsts reģistrācijas Nr.GN-126, HG-7970, EZ-2879, šoferi /pers. H/, /pers. I/; 2) SIA "BM Logistik", transportlīdzekļa valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, šoferis /pers. J/; 3) SIA "Dautlati", transportlīdzekļu valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, KP-9770, KH-2690, šoferi /pers. AR/, /pers. AS/, /pers. AA/, /pers. AT/ ; 4) SIA "Makjel LKW", transportlīdzekļu valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, KO-2596, šoferi /pers. AD/, /pers. AU/; 5) SIA "EKO Latgale", transportlīdzekļu valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, GV-1470, šoferi /pers. AB/, V,Fedulovs; 6) SIA "Veiksmes auto", transportlīdzekļa valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, šoferis /pers. AV/ ; 7) SIA "Fragmentum", transportlīdzekļa valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, šoferis /pers. AZ/; 8) SIA "AKG Transport", transportlīdzekļa reģistrācijas Nr.HM-3671, šoferis /pers. B0/. Pārbaudot informāciju par minētajiem pārvadājumiem, tiesa konstatē turpmāk minēto.

[9.4.1] SIA "Eko Latgale" 2018.gada 16.oktobrī Dienestam iesniegusi ziņas par pārvadājumiem, proti, darba laika uzskaites tabeles, ceļazīmes *(lietas III sējuma 235. – 250.lapa)*. SIA "Eko Latgale" valdes loceklis 2020.gada 26.februāra tiesas sēdē liecināja, ka pēc pieteicējas pasūtījuma veikti metāllūžņu pārvadājumi. Pēc SIA "FCG Riga" pasūtījuma veikts tikai viens pārvadājums, jo bijušas problēmas ar norēķiniem.

SIA "Fragmentum" sniegusi informāciju, ka veikti kravu pārvadājumi saskaņā ar pieteicējas pasūtījumiem *(lietas III 159. – 160.lapa)*.

SIA "Dautlati" 2018.gada 19.oktobrī iesniegusi pārvadājumus apliecinošus dokumentus *(lietas II sējuma 166. – 167.lapa, III sējuma 84.- 85.lapa, 220.lapa)*.

SIA "Makjel LKW" 2018.gada 14.novembrī sniedzis informāciju, ka sniegti pakalpojumi gan pieteicējai, gan SIA "FCG Riga", gan SIA "FCG Metal" *(lietas III sējuma 181.- 206.lapa)*.

Izvērtējot sniegto informāciju, Dienests secinājis, ka izvērtējot SIA "Dautlati", SIA "Makjel LKW", SIA "Fragmentum" un SIA "Eko Latgale" sniegto informāciju ir gūts apliecinājums pārvadājumiem norādītajos maršrutos. Tiesa novērtējot sniegto informāciju neatrod apstākļus, kas varētu būt par pamatu apšaubīt šo secinājumu.

[9.4.2] Trīspadsmit SIA "FCG Riga" pavadzīmēs kā pārvadātāja norādīta SIA "FCG Riga" ar transportlīdzekļiem, kuru valsts reģistrācijas Nr.GN-126 un EZ-2879 īpašniece ir SIA "BMT Latvija".

Saskaņā ar VAS "Ceļu satiksmes drošības direkcija" informācijas sistēmas datiem minētajiem transportlīdzekļiem nav reģistrēti turētāji. Transportlīdzeklim ar valsts reģistrācijas numuru GN-126 no 2017.gada 11.jūlija nav tehniskās apskates, bet transportlīdzeklim ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ tehniskās apskates nav no 2017.gada 15.augusta *(lietas III sējuma 154. – 157.lapa)*, lai gan saskaņā ar pavadzīmēs norādīto informāciju transportlīdzeklis ar valsts reģistrācijas numuru GN-126 pēc 2017.gada 11.jūlija veica trīs pārvadājumus, bet transportlīdzeklis ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ pēc 2017.gada 15.augusta veica vienu pārvadājumu. /pers. I/ 2020.gada 27.janvāra tiesas sēdē liecināja, ka transportlīdzeklis ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ bijis viņa transportlīdzeklis, apstāklis, ka viņam neesot atbilstošas kategorijas autovadītāja apliecības un ka transportlīdzeklim nebija tehniskās apskates, neesot viņam traucējis braukt.

Dienests konstatējis, ka SIA "BMT Latvija" 2018.gada 29.augustā izslēgta no PVN maksātāju reģistra sakarā ar dokumentu neiesniegšanu PVN

aprēķinu pārbaudei.

Iepriekš minētie apstākļi rada šaubas, vai minētie transportlīdzekļi izmantoti norādītajos pārvadājumos, jo maz ticams, ka persona, kurai nav attiecīgas kategorijas autovadītāja apliecība regulāri veiktu pārvadājumus, pie tam atsevišķos gadījumos ar transportlīdzekļiem bez atļaujas piedalīties ceļu satiksmē.

[9.4.3] Dienests nav sniedzis novērtējumu par to, vai tā ieskatā pavadzīmēs norādītie SIA "BM Logistik", SIA "Veiksmes auto" un SIA "AKG Transport" pārvadājumi ir notikuši atbilstoši dokumentiem. Tiesa no lietas materiāliem neatrod apstākļus, kas liecinātu, ka pārvadājumi nav notikuši.

[9.4.5] Pēc pieteicējas lūguma 2020.gada 26.februārī tiesā nopratināti SIA "Eko Latgale" šoferis /pers. AB/, SIA "Makjel LKV" valdes loceklis un šoferis /pers. AD/, SIA "Dautlati" šoferis /pers. AA/, SIA "BM Logistik" šoferis /pers. J/ un SIA "AKG Transport" valdes loceklis /pers. AE/. Minētās personas vispārīgi apliecināja pārvadājumu veikšanu. Šoferi apliecināja, ka strādāja ar tehniku, kas varēja veikt attiecīgos pārvadājumus. Liecinieki precīzi nevarēja norādīt konkrētus maršrutus vai pārvadājumus, bet ir saprotams, ka sniedzot liecību 2020.gadā par pārvadājumiem 2017.gadā, personas, kuras ikdienā veic vai organizē kravu pārvadājumus no dažādiem objektiem, konkrētu informāciju var neatcerēties.

[9.4.6] /pers. I/ 2020.gada 27.janvāra tiesas sēdē liecināja, ka pats lielākoties organizējis transportu, savukārt, ja nav atradis, zvanījis *Viktoram.*

Pieteicēja iesniegusi dokumentus par pārvadājumiem, ko veica SIA "AGK Transport", SIA "BM Logistik", SIA "Eko Latgale", SIA "Dautlati" *(lietas V sējuma 107. – 115.lapa, 142. – 193.lapa).* No iesniegtā pārskata redzams, ka daļu pārvadājumu pasūtījusi pieteicēja, daļu SIA "FCG Riga", kas atbilst /pers. I/ liecinātajam.

[9.4.7] Apkopojot minētos apstākļus par pārvadājumu veikšanu, secināms, ka Dienests daļu pārvadājumu nav apšaubījis, savukārt par daļu norādījis, ka tie nevarēja notikt atbilstoši pavadzīmēs norādītajam. Tiesas ieskatā, lietā nav izšķirošas nozīmes tam kā SIA "FCG Riga" organizēja piegādes, jo pieteicēja nav atbildīga par darījuma partnera veikto saimniecisko darbību. Ja SIA "FCG Riga" pavadzīmēs par pārvadājumu norādījusi faktiskajiem apstākļiem neatbilstošu informāciju, tas pats par sevi nenozīmē, ka SIA "FCG Riga" neveica piegādes pieteicējai.

[9.5] SIA "FCG Riga" 2018.gada 26.augustā sniegusi informāciju, ka metāllūžņus *pārsvarā iepērkam Rīgā, bet arī iepērkam pa visu Latvijas teritoriju. Mums ir struktūrvienība pēc adreses Ilzenes iela 2a, Rīga, kur mums atrodas auto svari, kur mēs nosveram lūžņus. Iepērkam lūžņus no juridiskām personām un fiziskām (lietas II sējuma 121.lapa).* Pārbaudot informāciju par metāllūžņu izcelsmi, tiesa konstatē turpmāk minēto.

[9.5.1] SIA "FCG Riga" PVN deklarāciju pielikumos "Pārskats par priekšnodokļa summām, kas iekļautas PVN deklarācijā" par gadu nav deklarēti metāllūžņu iegādes darījumi no juridiskām personām apjomā, kas varētu būt salīdzināms ar realizācijas apjomiem *(lietas IV sējuma 227. – 253.lapa)*.

[9.5.2] Auditā tika konstatēts, ka SIA "FCG Riga" 2017.gadā nav iesniegusi paziņojumus par fiziskām personām izmaksātajām summām ar kodu 1004 (ienākumi no metāllūžņu pārdošanas).

SIA "FCG Riga" 2018.gada 14.novembrī Dienestam iesniegusi no fiziskām personām iepirkto sadzīvē radušos lūžņu izcelsmes apliecinājuma aktus, melno un krāsaino metālu un lūžņu pieņemšanas nodošanas aktus un pavadzīmes *(lietas II sējuma 142. – 162.lapa*). Dienests norāda, ka minētajos dokumentos saņemtais svars salīdzinot ar SIA "FCG Riga" izrakstītajās pavadzīmēs norādīto svaru par metāllūžņu piegādēm ir niecīgs. Tiesa, pārbaudot minētos dokumentus piekrīt Dienesta secinājumam, jo redzams, ka iepirkto metāllūžņu apjoms nesakrīt ar realizēto metāllūžņu apjomu.

[9.5.3] No SIA "FCG Riga" norēķinu kontu izdrukas redzams, ka daļa naudas līdzekļu tiek izņemti skaidrā naudā vai pārskaitīti fiziskām personām maksājumu uzdevumā norādot "akts", kā arī naudas līdzekļi pārskaitīti SIA "Ernos" un SIA "Lion Heart", maksājuma uzdevumā norādot "akts" *(lietas 33. – 47.lapa)*.

Divas no personām, kuras atbilstoši konta izrakstam saņēmušas naudas līdzekļus no SIA "FCG Riga" sniegušas Dienestam paskaidrojumu. Viena no personām norāda, ka *manu kartiņu mani apmānot savā rīcībā saņēma trešā persona. Par to rakstīju iesniegumu policijai un liecināju.* Savukārt otra persona norāda, ka *nemācēšu atbildēt vai no SIA "FCG Riga" savā norēķinu kontā saņēmu naudas līdzekļus. Neko paskaidrot nevaru. Swedbank konts bija pieejams citām personām, /pers. Z/ ar vīru (Aleksejs) (lietas II sējuma 123. – 127.lapa).*

SIA "Ernos" valdes loceklis /pers. BE/ 2018.gada 23.oktobra paskaidrojumā sniedzis informāciju, ka par sabiedrības amatpersonu un īpašnieku kļuvis pēc trešo personu lūguma un saimniecisko darbību nav veicis, kā arī nav nevienu pilnvarojis to darīt *(lietas II sējuma 126. – 127.lapa).*

No minētajiem pierādījumiem secināms, ka maz ticams, ka SIA "FCG Riga" metāllūžņus iegādājusies atbilstoši grāmatvedībā atspoguļotajiem darījumiem.

[9.5.4] SIA "FCG Riga" Dienetam 2017.gada 9.septembrī iesniegusi SIA "BMT Latvija" 2017.gada 6.februāra pavadzīmi par auto svaru konstrukcijas piegādi, 2017.gada 2.jūnija pieņemšanas nodošanas aktu un kvīti par samaksas veikšanu skaidrā naudā *(lietas II sējuma 136. – 138.lapa)* par svaru piegādi Ilzenes ielā 2a, Rīgā un SIA "BMT Latvija" 2017.gada 6.jūnija pavadzīmi un pieņemšanas – nodošanas aktu pa svaru piegādi Ķieģeļu ielā 9, Daugavpilī *(lietas II sējuma 139. – 140.lapa).*

No minētā secināms, ka SIA "FCG Riga" ir iesniegusi pierādījumus par svaru piegādi uzņēmumam, kas nepieciešami metāllūžņu tirdzniecībai, bet vienlaikus vērā ņemams, ka SIA "BMT Latvija" minētajos darījumos atbilstoši dokumentos norādītajam pārstāvējis /pers. I/, kā arī svari piegādāti pēc tam, kad darījumi ar pieteicēju jau norisinājās, kas rada jautājumu kā metāllūžņi tika svērti pirms tam.

[9.5.5] Apkopojot minēto secināms, ka SIA "FCG Riga" grāmatvedībā atspoguļotie darījumi nepierāda metāllūžņu izcelsmi un nepierāda, ka tie bija SIA "FCG Riga" rīcībā. Tai pat laikā nav pamata uzskatīt, metāllūžņi varēja tikt iegūti veidā, kas netiek atspoguļots grāmatvedības dokumentos.

[9.6] Valsts vides dienests sniedzis informāciju, ka SIA "FCG Riga" 2016.gada 30.sepembrī izsniegta licence melno un krāsaino metālu atgriezumu iepirkšanai, bet 2017.gada 14.jūlijā pieņemts lēmums par licences anulēšanu *(lietas III sējuma 147. – 148.lapa).*

No minētā secināms, ka pieteicējai uzsākot sadarbību ar SIA "FCG Riga" bija pamats uzskatīt, ka SIA "FCG Riga" ir tiesīga iepirkt metāllūžņus, bet šis pamats vēlāk ir zudis, tomēr SIA "FCG Riga" piegādes pieteicējai ir turpinājusi. Vienlaikus tiesa neatrod apstākļus, kas liecinātu, ka pieteicēja zināja vai ka tai vajadzēja zināt, ka SIA "FCG Riga" izsniegtā licence vairs nav spēkā esoša.

[9.7] Dienests norāda, ka SIA "FCG Riga" no 2018.gada 21.jūnija nav amatpersonu, tā 2018.gada 9.februārī izslēgta no PVN maksātāju reģistra sakarā ar dokumentu nesniegšanu PVN aprēķinu pārbaudei, tās īpašumā vai turējumā nebija reģistrēti transportlīdzekļi un tā neatrodas juridiskajā adresē.

Tiesas ieskatā minētie raksturo SIA "FCG Riga" darbības veidu, bet paši par sevi tie nenozīmē, ka darījumi ar pieteicēju pirms to iestāšanās nevarēja notikt.

[10] No lietas materiāliem redzams, ka starp pieteicēju un SIA "GudRi" 2017.gada 20.septembrī noslēgts līgums par metāllūžņu piegādi *(lietas III sējuma 15. - 16.lapa)*. Saskaņā ar līguma noteikumiem SIA "GudRi" apņēmās pieteicējai piegādāt melno un krāsaino metālu un to sakausējumu atgriezumus un lūžņus, kas radušies saimnieciskās darbības rezultātā rūpniecībā, celtniecībā, lauksaimniecībā vai citās jomās, kā arī sadzīvē, metālu izstrādājumus vai to daļas, kas nav izmantojamas paredzētajiem mērķiem lūzumu, griezumu, nodiluma vai citu iemeslu dēļ, automašīnu vrakus vai automašīnu detaļas, elektrisko iekārtu atkritumus. Līgumā noteikts, ka preču piegādes cena tiek noteikta pušu saskaņotā specifikācijā, kurā tiek norādīts preces svars, daudzums, cena, kvalitātes prasības, kategorija, piegādes noteikumi un apmaksas noteikumi. Par preču piegādi SIA "GudRi" izrakstījusi pavadzīmes *(lietas III sējuma 17.lapa. – 67.lapa)* par kopējo darījumu summu 138 516,95 *euro,* PVN 29 088,54 *euro*. Pārbaudot darījumu

dokumentus tiesa konstatēt turpmāk minēto.

[10.1] No lietas materiāliem redzams, ka līgumu starp pieteicēju un SIA "GudRi" parakstīja pieteicējas valdes loceklis V.Kuzņecovs un SIA "Gudri" valdes locekle /pers. S/. Pieteicējai izrakstītās pavadzīmes SIA "GudRi" vārdā parakstījusi /pers. Z/.

/pers. S/ 2018.gada 25.septembrī Dienestam sniegusi paskaidrojumu, kurā norādījusi, ka ar uzņēmuma iegādi nodarbojies jurists, tā juridisko adresi neatceroties. Norēķinu kartes un internetbankas piekļuves informācija nodota /pers. Z/, kuru arī mutiski pilnvarojusi veikt saimniecisko darbību *(lietas III sējuma 90. – 92.lapa).* /pers. S/ 2020.gada 27.janvāra tiesas sēdē liecināja, ka O.Fiļomonova piedāvājusi uzsākt kopīgu biznesu. SIA "GudRi" pamatkapitālu un reģistrācijas izdevumus apmaksājusi /pers. Z/. Pati parakstījusi dažas pavadzīmes un līgumus. Esot tikusies ar V.Kuzņecovu, kad ticis parakstīts līgums.

Pieteicējas valdes loceklis V.Kuzņecovs 2018.gada 11.septemba audita sākumsarunā norādījis, ka darījumos ar SIA "GudRi" kontaktpersona bijusi /pers. I/ *(lietas I sējuma 119. – 120.lapa).* Arī tiesas sēdē V.Kuzņecovs paskaidroja, ka /pers. I/ līgumus neparakstīja, līgums parakstīts ar /pers. S/. /pers. I/ pārstāvētie uzņēmumi mainījušies, bet tas nav radījis šaubas, jo bijusi sadarbība arī iepriekš ar SIA "FCG Metals".

/pers. Z/ 2020.gada 27.janvāra tiesa sēdē liecināja, ka strādājusi SIA "GudRi", kur nodarbojusies ar metāllūžņu pirkšanu un pārdošanu. SIA "GudRi" *viņa pati uzaicinājusi sevi strādāt* un piedāvājusi /pers. S/ nodarboties ar metāllūžņu biznesu.

No minētajiem paskaidrojumiem un liecībām secināms, ka SIA "GudRi" darbību faktiski vadīja un veica nevis tās valdes locekle /pers. S/, bet /pers. Z/. Pieteicēja darījumus ar SIA "GudRi" uzsākusi nevis tāpēc, ka būtu pārliecība SIA "GudRi" kā uzticamu darījumu partneri, bet gan saistībā ar iepriekšējo sadarbību ar /pers. I/. Šādu pieeju no vienas puses var raksturot vieglprātīgu, bet vienlaikus jāņem vērā darījumu raksturs, ka pieteicējai faktiski nav nekādi civiltiesiski riski saistībā ar metāllūžņu iegādi. Līdzīgi kā tiesa jau norādīja sprieduma [9.1] punktā par darījumu uzsākšanu ar SIA "FCG Riga", pieteicēja samaksu veic par faktiski piegādātu un pārbaudītu preci, līdz ar to iepriekšējai darījumu partnera pārbaudei par tā spēju piegādāt preci, nav būtiskas nozīmes. Pieteicēja darījumus ar SIA "GudRi" uzsākusi ņemot vērā iepriekšējo sadarbību un kontaktus ar /pers. I/.

[10.2] SIA "GudRi" valdes loceklis /pers. R/ 2018.gada 8.novembrī iesniedzis paskaidrojumu un grāmatvedības dokumentus. /pers. R/ paskaidrojumā apliecinājis, ka darījumi ar pieteicēju tikuši veikti un norādījis uz SIA "GudRi" gatavību sadarboties ar Dienestu *(lietas III sējuma 98.-99.lapa)*.

Minētajam paskaidrojumam tiesas ieskatā nav izšķiroša nozīme, jo /pers. R/ kļuvis par valdes locekli pēc darījumu veikšanas ar pieteicēju, attiecīgi tieši iegūta informācija par darījuma apstākļiem nav un nevar būt viņa rīcībā.

[10.3] SIA "GudRi" izrakstītajās pavadzīmēs kā preču izsniegšanas vietas norādītas Ilzenes iela 2a, Rīga un Ķieģeļu iela 9, Daugavpils. Minētajās vietās SIA "GudRi" nav bijušas reģistrētās struktūrvienības *(lietas IV sējuma 195. – 196.lapa).*

Par preču izsniegšanas vietām Ilzenes ielā 2a, Rīgā un Ķieģeļu ielā 9, Daugavpilī Dienests atsaucas uz tiem pašiem pierādījumiem, kas atrunāti sprieduma [9.3.2] un [9.3.3] apakšpunktā.

Tiesa secina, ka SIA "FCG Riga" Ilzenes ielā 2a, Rīgā atradās biroja telpas, bet maz ticams, ka šajā teritorijā varēja notikt darbības ar SIA "FCG Riga" metāllūžņiem. Savukārt preču izsniegšanas vietu Ķieģeļu ielā 9, Daugavpilī, tiesa konstatēja, ka nevar izslēgt, ka šajā vietā notika darbības ar metāllūžņiem, par kuru piegādi SIA "FCG Riga" izrakstīja pieteicējai pavadzīmes. Ņemot vērā SIA "FCG Riga" un SIA "GudRi" saistību preču izsniegšana Ķieģeļu ielā 9, Daugavpilī varēja notikt, lai arī lietā nav tieši pierādījumi, kas apliecinātu SIA "GudRi" tiesības izmantot šo vietu saimnieciskajā darbībā. Tiesa uzskata, ka arī uz darījumiem ar SIA "Gudri" attiecināms sprieduma [9.3.5] apakšpunktā secinātais.

[10.4] SIA "GudRi" izrakstītajā pavadzīmēs norādīti pārvadātāji: 1) SIA "Dautlati", transportlīdzekļa valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, KP-9770, KH-2690, P0-7662, šoferi /pers. AS/, /pers. AA/, /pers. AT/, /pers. BH/; 2) SIA "Makjel LKW", transportlīdzekļa valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, K0-2596, šoferi /pers. AD/, /pers. AU/; 3) SIA "EKO Latgale", transportlīdzekļa valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, KV-3020, GV-1470, KV-3420, šoferi /pers. AB/, /pers. BI/, /pers. BJ/; 4) SIA "Fragmentum", transportlīdzekļa valsts reģistrācijas /numurs/, šoferis /pers. BK/.

Dienests atzinis, ka izvērtējot SIA "Dautlati", SIA "Makjel LKW", SIA "Fragmentum" un SIA "EKO Latgale" iesniegto informāciju ir gūts apliecinājums pārvadājumu esībai pavadzīmēs norādītajos maršrutos. Līdz ar to lietā nav strīda, ka pārvadājumi ir notikuši atbilstoši pavadzīmēs norādītajiem maršrutiem.

Liecinieki /pers. AA/, /pers. AD/, /pers. AB/ 2020.gada 26.februāra tiesas sēdē liecināja, ka strādāja norādītajos uzņēmumos, veica metāllūžņu pārvadājumus, kuros saņēmējs bija pieteicēja. Minētās liecības arī papildus apstiprina, ka pārvadājumi ir tikuši veikti.

[10.5] No SIA "GudRi" 2017.gada oktobra, novembra un decembra PVN deklarācijām redzams, ka tā metāllūžņus 2017.gada oktobrī iepirkusi no SIA "FCG Riga" (38 darījumi) un SIA "PGF" (1 darījums), 2017.gada novembrī no SIA "FCG Riga" (21 darījums) un SIA "PGF" (1 darījums), 2017.gada decembrī no SIA "FCG Riga" un SIA "Garciems būve".

[10.5.1] Dienests konstatējis, ka SIA "GudRi" preces no SIA "FCG Riga" un SIA "Garciems būve" iepirkusi bez pārvietošanas.

Tiesas ieskatā tam nav izšķirošas nozīmes lietā, jo pieteicējai nebija un nevarēja būt zināmi detalizēti apstākļi par to, kādā veidā SIA "GudRi" iegādājās metāllūžņus.

[10.5.2] Dienests norāda, ka nav loģiska un ekonomiski pamatota izskaidrojuma kādēļ darījumos tiek iesaistīts starpnieks SIA "GudRi", jo SIA "FCG Riga" darījumus ar pieteicēju veic vismaz no 2017.gada janvāra.

/pers. I/ 2020.gada 27.janvāra tiesas sēdē liecināja, ka SIA "FCG Riga" pārdeva SIA "GudRi" metāllūžņus un iespējams tie tālāk pārdoti pieteicējai.

Tiesa piekrīt, ka nav saskatāms ekonomiskais pamatojums iesaistīt darījumā starpnieku, jo nav redzams ekonomiskais pamatojums. Tai pat laikā tiesa nesaskata, ka šis apstāklis pieteicējai varēja būt zināms vai ka to pieteicējai vajadzēja zināt.

[10.5.3] SIA "Garciems būve" valdes loceklis /pers. BL/ 2018.gada 2.marta paskaidrojumā sniedzis informāciju, ka 2017.gada decembrī preces tikušas iepirktas no SIA "Attīstības Tehnology" un pārdotas citiem uzņēmumiem *(lietas III sējuma 96.lapa).*

SIA "Garciems būve" PVN deklarācijā par 2017.gada decembri deklarē iegādes darījumus SIA "Attīstības Tehnology", kura par 2017.gada decembri kā atskaitāmo priekšnodokli deklarē darījumus tikai zem 1 430 *euro*. Iegādes no SIA "Attīstības Tehnology" 2017.gada decembrī tikai viens darījums deklarētas kā metāllūžņu iegāde (R2) *(lietas V sējuma 244. – 247.lapa)*.

Dienests 2020.gada 16.jūnija paskaidrojumā norāda, ka nav vērtējis iegādes darījumus ar SIA "PGF", jo tā rīcībā nebija darījumu dokumentu. Tiesa uzskata, ka, ņemto vērā, ka tie ir tikai divi darījumi, tas nevar mainīt kopējos secinājumus.

[11] Ja tiek konstatēts, ka prece vai pakalpojums ir piegādāts, vai preces vai pakalpojuma neesības fakts ir grūti konstatējams un tādēļ ir izdarāms pieņēmums, ka prece vai pakalpojums ir piegādāts (tas tā varētu būt attiecībā, piemēram, uz grūti identificējamām precēm – metāllūžņiem, kokmateriāliem, graudiem u.c., kuri pēc piegādes "saplūst" ar pārējām krājumos esošām precēm, vai pakalpojumiem, kuru rezultātu pēc noteikta laika vairs nevar konstatēt, piemēram, sniega tīrīšana u.c.), tiesai ir jānoskaidro, vai to ir darījusi darījumu dokumentos norādītā persona. Ja noskaidrojas, ka darījumu dokumentos norādītā persona nevarēja piegādāt preci vai pakalpojumu, tad ir jānoskaidro, vai pieteicēja zināja vai tai vajadzēja zināt, ka

darījums ir saistīts ar ļaunprātīgu pievienotās vērtības nodokļa sistēmas izmantošanu *(sk. Augstākās tiesas 2018.gada 16.maija sprieduma lietā Nr.SKA-44/2018 5.punktu).*

Tiesa piekrīt Dienesta secinājumiem, ka lietā noskaidrotie apstākļi par pieteicējas darījumu partneru darbību neļauj gūt skaidru informāciju par metāllūžņu izcelsmi. Tomēr apstāklis, ka apstrīdēto darījumu piegādes ķēdē ir iesaistītas sabiedrības, kas nespēj sniegt izsmeļošas ziņas par preču iegādi, pats par sevi neliecina par pieteicējas krāpniecisku vai ļaunprātīgu rīcību. Dienesta noskaidrotie fakti par darījumu ķēdē iesaistīto sabiedrību iegādes darījumiem bija pamats Dienestam veikt strīdus darījumu padziļinātu pārbaudi.

Arī Eiropas Savienības Tiesa ir norādījusi, ka nodokļu iestādēm ir jāveic nepieciešamās pārbaudes pie nodokļu maksātājiem, lai konstatētu PVN nelikumības un krāpšanu, kā arī jāuzliek sodi nodokļa maksātājiem, kas ir izdarījuši šīs nelikumības vai šo krāpšanu *(sk. Eiropas Savienības Tiesas 2012.gada 21.jūnija sprieduma apvienotajā lietā Nr.C-80/11 un C-142/11 Mahagében 62.punktu).*

Turklāt nodokļu administrācijai, kad tā ir konstatējusi krāpšanu vai pārkāpumus, ko izdarījis rēķina izsniedzējs, ir jāpierāda, ka šā rēķina saņēmējs zināja vai viņam būtu vajadzējis zināt, ka minētais darījums ir saistīts ar krāpšanu PVN jomā *(sk.,piemēram, Eiropas Savienības Tiesas 2015.gada 22.oktobra sprieduma lietā C-277/14 PPUH Stehcemp 50.punktu).*

Dienesta norādītais pamatojums nav pietiekams, lai ierobežotu pieteicējas tiesības atskaitīt priekšnodokli, jo Dienests viedokli, ka darījumi faktiski nav notikuši, pamatojis ar darījumu partnera tālāko darījumu partneru fiktīvo raksturu un rīcību. Dienests nav apšaubījis, ka metāllūžņi faktiski ir bijuši pieteicējas rīcībā, Dienests nav apšaubījis arī, ka lielākā daļa pārvadājumu ir veikti atbilstoši pavadzīmēm. Dienesta norādītie argumenti norāda uz dažādām neskaidrībām pieteicējas darījumu partneru SIA "FCG Riga" un SIA "GudRi" rīcībā, bet nepierāda, ka pieteicēja pati iesaistījusies darījumā ar fiktīvo uzņēmumu vai ka pieteicēja ir bijusi informēta, ka tiek iesaistīta darījumā ar fiktīvo uzņēmumu.

Dienests nav norādījis uz objektīviem pierādījumiem, kas apstiprinātu, ka tieši pieteicēja zināja vai tai vajadzēja zināt, ka tās darījumi ir iesaistīti krāpšanā PVN jomā. Dienests nav noskaidrojis apstākļus un nav ieguvis to apstiprinošus pierādījumus, kas norādītu uz pieteicējas prettiesiskajām darbībām. Normatīvie akti neprasa nodokļu maksātājam pārliecināties, vai darījuma partneris patiešām atrodas juridiskajā adresē, vai darījuma partnerim pieder preces, ko tas pārdod, vai tas izmanto paša transportu apliekamo darījumu veikšanai vai iznomā to, vai darījuma partneris ir izpildījis savus nodokļa maksātāja pienākumus u.c. Pieteicējai kā nodokļu maksātājam normatīvajos aktos nav noteikts pienākums pārbaudīt, kā darījumu partneris nodrošina saimnieciskās darbības veikšanu.

Arī Eiropas Savienības Tiesa atzinusi, ka atteikumu izmantot priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības Dienests nevar pamatot vienīgi ar nodokļu maksātāja darījuma partnera nelikumīgo vai fiktīvo darbību raksturu, jo tieši Dienestam ir pienākums veikt nepieciešamās pārbaudes pie nodokļu maksātājiem *(sk. Eiropas Savienības Tiesas 2012.gada 21.jūnija sprieduma apvienotajā lietā Nr.C-80/11 un C-142/11 Mahageben 62.punktu).*

Līdzīgā lietā par pakalpojumu saņemšanu Eiropas Savienības Tiesa norādījusi, ka tikai ar to vien, ka sniegto pakalpojumu nav sniedzis rēķinā norādītais piegādātājs vai tā apakšuzņēmējs, cita starpā tādēļ, ka to rīcībā nav nedz nepieciešamā personāla, nedz aprīkojuma un aktīvu, grāmatvedībā nav dokumentētas faktiskās pakalpojuma sniegšanas izmaksas un dažus dokumentus parakstījušo personu kā piegādātāju identitāte ir izrādījusies nepatiesa, pašu par sevi nebūtu pietiekami, lai varētu tikt atteiktas tiesības uz atskaitījumu *(sk. Eiropas Savienības Tiesas 2014.gada 13.februāra sprieduma lietā Nr.C-18/13 Maks Pen EOOD 31.punktu).*

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa secina, ka Lēmums nav pamatots un ir atceļams.

[12] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Savukārt atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 12.februāra noteikumu Nr.85 "Kārtība, kādā administratīvajā lietā iemaksā, atmaksā un atlīdzina valsts nodevu un iemaksā un atmaksā drošības naudu" 13.punktam valsts nodevu atlīdzina mēneša laikā pēc pieteicēja iesnieguma saņemšanas iestādē Administratīvā procesa likuma 126.pantā minētajos gadījumos no tās iestādes budžeta līdzekļiem, kura attiecīgajā administratīvajā lietā bijusi pieaicināta atbildētāja pusē.

Iepriekš minēto noteikumu 14.punkts noteic, ka pēc tam, kad stājies spēkā tiesas vai tiesneša nolēmums, kurā ir paredzēta valsts nodevas atlīdzināšana, pieteicējs iesniedz iestādē, kura attiecīgajā administratīvajā lietā bijusi pieaicināta atbildētāja pusē, iesniegumu par valsts nodevas atlīdzināšanu.

Pieteicēja par pieteikuma iesniegšanu tiesā samaksājusi valsts nodevu 30 *euro* apmērā. Ņemot vērā, ka pieteikums apmierināms daļā, no atbildētājas Latvijas Republikas par labu pieteicējai piespriežama samaksātā valsts nodeva, kas atlīdzināma no Valsts ieņēmumu dienesta budžeta līdzekļiem.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246.-251.pantu, 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

apmierināt SIA "Refonda" pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2019.gada 15.marta lēmuma Nr.30.2-22.13/1286 atcelšanu.

Atcelt Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2019.gada 15.marta lēmumu Nr.30.2-22.13/1286 no tā pieņemšanas dienas.

Piespriest no Latvijas Republikas par labu SIA "Refonda", reģistrācijas Nr.40003981529, samaksāto valsts nodevu 30 *euro* apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis M.Markovs